

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקט

ערב שבת קודש
פרשת מקץ / חנוכה
כ"ז בכסלו ה'תשע"ב

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

6

יום רביעי בלילה, אור ליום חמישי: אם צפויה עננות מוגברת, יש לקדש את הלכנה מיד כשאפשר, גם אחר ג' ימים (מעתי-לעת) מהמולד (החל מהלילה), ואין להמתין עד אחר שבעה ימים מהמולד³².

זאת בנוסף להוראות דומות שפורסמו בנדון ב'התקשרות' גיליון קסא עמ' 18 - כל זה במקום ההסתייגות שהיתה בעבר מעריכת חופה בחודשי טבת ושבת, כמ"ש באג"ק ח"ה עמ' נב, ח"ח עמ' טז, ובפרט בח"ז עמ' פח.
32) שער-הכולל פרק לג אות ב, עיי"ש בסופו, וכן בהגהת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב על זה (בסידור תורה-אור תשמ"ז עמ' 489) ובסופה. וראה בס' 'דיני ומנהגי ראש-חודש - חב"ד' פי"ב הע' 32.

חודש טבת מצווה לפרסם את תשובת הרבי, במענה לשאלה האם לערוך חתונה [בחצי השני של רוב החודשים, וכן] בזמנים מסויימים שהיה מנהגנו שלא לקיים בהם חתונה:

"הגבלות בימינו אלה בנוגע לימי חתונה - מלבד המפורשים [=בשולחן-ערוך], כמובן ופשוט - המביאים לדחיית ואיחור זמן החתונה, מביאים בכמה וכמה מקרים, בעוונותינו הרבים, למכשולים בענייני צניעות וכו' דחתן וכלה, וד"ל.

"וצריך-עיון גדול ביותר: הכדאיות הן, או אדרבא!?"
[ולכן עצתי בכלל - שלא לאחר זמן חתונה]³¹.

31) 'דבר מלך' (הוצאת 'פרצת', כפר חב"ד תשנ"ט) עמ' 65.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

יום שלישי, א' בטבת
ז' דחנוכה – ב' דראש־חודש
נוהגים כדאמתמול. בשחרית, בקריאת התורה
קוראים לרביעי בפרשת נשא: "ביום השביעי".

יום רביעי,

ג' בטבת, זאת חנוכה

קוראים לכהן: "ביום השמיני... מלאה קטורת",
ללוי עד "בן פדהצור". לישראל: "ביום התשיעי...
(עד אחר תחילת פרשת בהעלותך): כן עשה את
המנורה".

על כל אחד ואחת לנצל את יום 'זאת חנוכה':
להשלמת נתינת דמי־חנוכה (מי שטרם נתן –
"לחטוף" עוד בחנוכה, וכל המקדים הרי זה
משובח), וגם מי שכבר נתן – להוסיף עוד²⁴.
להשלים הפעולות ד'מבצע חנוכה, עד לתכלית
השלימות²⁵; ולעשות 'סך־הכול' מכללות העניין
דחנוכה, על כל השנה כולה, להאיר את העולם
כולו ב"נר מצווה ותורה אור"²⁶. לשם כך יש לערוך
התוועדות נוספת ביום זה²⁷. יש ללמוד ביום זה
את מאמר רבינו הזקן (או על כל פנים חלק ממנו)
המבאר מעלת 'זאת חנוכה', והעיקר 'לחיות' עמו²⁸.
בזאת חנוכה הורה הרבי שלא לכבות את הנרות
אחר תפילת המנחה, ושישארו דלוקים גם בצאת
החנוכה²⁹.

אחרי החג:

שיירי הפתילות שדלקו ושיירי השמן
שבחנוכייה (לא שבבקבוק) – אם לא התנה עליהם
תחילה – עושה להם מדורה בפני עצמם ושורפם³⁰.

שחרית: כבימים הראשונים (הלל שלם, חצי
קדיש, קוראים לכהן "ביום החמישי... מלאה
קטורת", ללוי עד "בן צורישדי", ולשלישי – "ביום
השישי...". אשרי, ובא לציון, קדיש תתקבל, 'בית
יעקב' עד גמרא).

יום שני, ל' בכסלו

ו' דחנוכה – א' דראש־חודש

נוסף על 'ועל הניסים' אומרים 'עלה ויבוא'.
בערבית אין מכריזים 'עלה ויבוא' לאחר
'השכיבנו', מחשש הפסק, אבל מזכירים זאת
לציבור בטפחה על השולחן. שכח לומר 'עלה
ויבוא' בתפילת ערבית, ונזכר לאחר שאמר "ה"
של 'המחזיר שכינתו לציון' – אינו חוזר¹⁹.
שחרית – הלל שלם, ואברהם זקן, זבדיה,
קדיש תתקבל. שיר של יום, ברכי נפשי, קדיש
יתום. מוציאים שני ספרי־תורה, בראשון קוראים
בפרשת ראש־חודש, כהן: "וידבר... רביעית ההין",
לוי: "עולת תמיד... ונסכה", ישראל: "ובראשי
חודשיכם...". בספר השני עולה הרביעי בפרשת
נשא: "ביום השישי...". חצי קדיש. אשרי, ובא
לציון [ואין הש"ץ מסיימו בקול²⁰]. יהללו. הנחת
תפילין דרבננתם, קריאת־שמע, פרשיות: 'קדש',
'והיה כי יביאך'. שש זכורות. חליצת התפילין
[הש"ץ יאמר איזה מזמור²¹, כדי לומר אחריו את
הקדיש²²], חצי קדיש, תפילת מוסף⁵.
"מצווה להרבות בסעודת ראש־חודש", ולכן
יש המוסיפין מאכל מיוחד בסעודת היום לכבוד
ראש־חודש, מלבד ההוספה לכבוד החנוכה²³.

האור בעולם לשיטת בית הלל יותר מאשר לדעת בית שמאי –
חמשה נרות. ובליקוטי־שיחות חט"ו עמ' 545, מבאר מה שיום
זה הוא ער"ח [שבד"כ הוא ירו"כ קטן], ומ"מ א"צ לתחנון,
אלא הכל נפעל בשלימות מתוך שמחה, הן ע"י עיצומו של יום
(חנוכה) והן ע"י עבודת האדם.
(19) שו"ע סי' תכב ס"א, שו"ע אדה"ז סו"ס רצו.
(20) כי אז יתחייב לומר ח"ק מייד, כפי שהורה הרבי – ראה
'התקשרות' גיליון תסו עמ' 15 הערה 16
(21) וראה ב'התקשרות' גיליון תשצ"ו עמ' 17.
(22) ספר־המאמרים (ליקוט) לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב, ח"ב עמ'
שטו. אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ח"כ עמ' רפג.
(23) ראה שו"ע או"ח סי' תיט וכפ"החיים שם ס"ק ד.

(24) 'התוועדות' תשמ"ט ח"ב עמ' 92.
(25) שם עמ' 90.
(26) שם עמ' 95. וראה 'התוועדות' תש"נ ח"ב עמ' 92,88.
(27) 'התוועדות' תש"נ ח"ב עמ' 92,88.
(28) המאמר: ד"ה ביום השמיני – לקוטי־תורה, דרושי שמע"צ
פוג, (בסופו פה,ב מתייחס במפורש ל'זאת חנוכה'). הגהות
הצמח־צדק: אור־התורה, חנוכה (כרך ה), דף תתקס"ב,א,
– 'התוועדות' תשמ"ט ח"ב עמ' 86. מאמר של הרבי ליום
זה – ד"ה הנ"ל, ס' המאמרים מלוקט ח"ד עמ' קט (ובהוצאה
החדשה לפי החודשים – ח"ב עמ' קצג).
(29) יומן תשכ"ה אות קס (וכן בכ"כ שנים).
(30) שו"ע ונו"כ סי' תרע"ז ס"ד. ביאור־הלכה שם.

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ז בכסלו ה'תשע"ב – ד' בטבת ה'תשע"ב

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ז בכסלו	הלי מכירה פרק יט-כא.	הלי סנהדרין פרק יא.	מל"ת רנג.
ש"ק	כ"ח בכסלו	פרק כב-כד.	פרק יב.	מל"ת רנג.
א'	כ"ט בכסלו	פרק כה-כו.	פרק יג.	מל"ת רנג.
ב'	ל' בכסלו	פרק כז-ל.	פרק יד.	מל"ת רנג.
ג'	א' בטבת	הלי זכיה ומתנה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק טו.	מ"ע רמה.
ד'	ב' בטבת	פרק ד-ו.	פרק טז.	מ"ע רמה.
ה'	ג' בטבת	פרק ז-ט.	פרק יז.	מ"ע רמה.
ו'	ד' בטבת	פרק י-יב.	פרק יח.	מ"ע רמה.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחה החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	72 ד'	120 ד'							
ו', כ"ז בכסלו	5.21	4.32	5.43	6.46	9.07	11.40	12.10	4.40.9	5.08
ש"ק, כ"ח בכסלו	5.21	4.33	5.43	6.46	9.07	11.40	12.10	4.41.5	5.08
א', כ"ט בכסלו	5.21	4.33	5.44	6.47	9.08	11.41	12.11	4.41.9	5.09
ב', ל' בכסלו	5.22	4.34	5.44	6.47	9.08	11.41	12.11	4.42.6	5.09
ג', א' בטבת	5.22	4.34	5.45	6.48	9.09	11.42	12.12	4.43.2	5.10
ד', ב' בטבת	5.23	4.34	5.45	6.48	9.09	11.42	12.12	4.43.8	5.10
ה', ג' בטבת	5.23	4.35	5.46	6.48	9.10	11.43	12.13	4.44.5	5.11
ו', ד' בטבת	5.23	4.35	5.46	6.49	9.10	11.43	12.13	4.45.2	5.12

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
*** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
מקץ / חנוכה	4:05	5:21	4:19	5:22	4:08	5:20	4:23	5:24
ויגש	4:09	5:25	4:23	5:26	4:12	5:24	4:28	5:28

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • **עורך:** נחמיה קפלון • **הגהה:** יוסף־יצחק אולידורט
מו"ל: מכון ליובאוויטש שעלייד צעירי־אגודת־חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז
יור"ר: הרב יוסף־יצחק הכהן אהרונוב
כתובת: ת"ד 14 כפר־חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169
ISSN 0793-7474 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

להאיר את החושך, ומוסיף והולך

ההבדלים בין נרות החנוכה לנרות המקדש נובעים מכך שבזמן של חושך אי אפשר להסתפק בעבודה רגילה, כל אחד בעצמו, אלא יש לפעול במסירות נפש, מבלי להתפעל, להארת החוץ והחושך • דווקא נרות חנוכה – גדולה מעלתם מנרות המקדש, שלכן יהיו קיימים גם לעתיד לבוא, והם במספר שמונה שלמעלה מההיקף, ומגיעים עד "שמו הגדול" שלפני הצמצום • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

הנרות, ועשה הקב"ה נס ומצאו "פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול", אבל, השמן שבפך "לא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים", ולזכר נס זה מדליקים נרות בכל שמונת ימי החנוכה.² אך מבלי הבט על כך שנרות חנוכה באים מנרות המקדש – חלוקים הם בכמה דברים:³ (א) בבית המקדש היה מספר הנרות שווה תמיד, ואילו בחנוכה מוסיפים בכל לילה עוד נר. (ב) בבית המקדש היו מדליקים את הנרות ביום דווקא, כשהיה מואר היטב, ואילו נרות חנוכה מדליקים משתשקע החמה.¹ (ג) נרות המקדש היו בפנים, ואילו נר חנוכה – "מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ".¹ (ד) מצות נרות המשכן והמקדש היתה בזמן שלא היה קיים מחסור אצל בני ישראל בגשמיות: במיוחד בזמן המשכן במדבר – ניתנו לבני ישראל כל צרכיהם, מזונם היה "מן", "לחם מן

א. עומדים! אנו ימים אחדים לפני חנוכה, שהוא זמן של ניסים. – אצל חסידים חוגגים גם היום טוב די"ט כסלו שהוא גם זמן של ניסים, אבל, היום טוב דחנוכה "מבוגר" מי"ט כסלו קרוב לאלפיים שנה. ב. מצוותה של חנוכה היא – להדליק נרות, להאיר אור. כיצד יוצרים אור? – נוטלים שמן או עץ (וכיוצא בזה), דבר גשמי, ומחממים אותו, עד שמתבטלת גשמיותו ("עס ווערט אויס גשמי"), ומתחיל להאיר בכל הסביבה. והנה, הנרות שמדליקים בחנוכה באים מהנרות שהיו מדליקים בבית המקדש: בבית המקדש היו מדליקים נרות בכל לילה. אבל, בזמן שבו אירע נס חנוכה לא היה שמן טהור להדליק את

1) רוב השיחה (סעיפים ביה) הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר, ונדפסה (באידיש) בלקו"ש ח"א ע' 89 ואילך. נאמרה בקשר עם ה"דינער" השנתי של ישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש. וראה שיחת יום ה' פ' האזינו, ו"א תשרי ס"ח (לעיל ע' 20). ו"ש"נ.

עד חצות לילה¹⁴ (בתל-אביב: 11:40)¹⁵. לדעת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו¹⁶ צריך להיות המנהג בכל מדינה לפי ליל אידם של רוב הגויים (הנוצרים) במדינה זו¹⁷ בזמן הזה, דהיינו בארץ הקודש בערב זה. * ביום זה הגיעו לביתם החסידים שנאסרו עם מאסרו הראשון של אדמו"ר הזקן בשנת תקנ"ט, ונקבע ליום התועדות ושמחה¹⁸.

14) כ"ק אדמו"ר מהור"י, לוח היום יום' יז טבת. צ"ב אם נהגו להימנע מלימוד מתחילת השקיעה (כמנהג רוב עדות החסידים) שבלוח דבר בעתו. ובס' נטעי גבריאל שם פ"ב הע' ט' כתב שכן מנהג חב"ד. וצ"ב מקורו, או מצאת הכוכבים בלבד [וראה בהתקשרות גיליון רפג עמ' 18 וגיליון שלג עמ' 19 בנדון. וכל עוד יש ספק בזה, יש לנהוג כדברי הרבי (אג"ק ח"ד עמ' שנב): "וכיוון שלעניין ביטול תורה חידוש גדול הוא, ולכן אין לך בו אלא חידושו".]

15) לענין עונה ראה בשערי הל' ומנהג ח"ד עמ' קלב, ודיון בזה בהתקשרות גיליון תש"ו עמ' 18, ומסיק שעכ"פ אין ראייה משם להחמיר בליל טבילה אחר חצות.

16) לקוטי שיחות הנ"ל. ומציין שזה דלא כדמשמע בס' דרכי חיים ושלום' סי' תתכ"ה. אג"ק ח"ג עמ' קכ. ח"ד הנ"ל.

17) במכתב כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו: "לשמועתו שבארה"ק ת"ו אין נוהגין בזה כלל (ובטח שמע זה מבר-סמכא ביותר [ז"א שהרבי מפקפק בזה]) – אם נכונה השמועה, אולי אפשר לומר הטעם, שכיוון שפשטה שם (מלבד תקופות קצרות, כידוע) ממשלת הישמעאלים, ותלוי בשר של מעלה, לא היה מלכתחילה עניין לניטל שם. ובמילא אין החשש לדהוסיף חיות" – אג"ק ח"ג הנ"ל. וכנראה בא רק ללמד זכות, שהרי באג"ק ח"ד הנ"ל מורה פרטים בהנהגה זו לשואל מירושלים ת"ו. ובשיחת כ' כסלו ה'תשל"ז (הנחת ה'ת' סל"ח, בלתי מוגה) נאמר: "תלוי אם יש במקום זה עניין של ע"ז. ולכן במקומות כמו מרוקו ותימן לא נהרגו בניטל, כיוון שאינם קשורים עם הנוצרים" [זאת למרות שהנוצרים (הצרפתים) שלטו במרוקו בדורות האחרונים]. ולכן, בארה"ק שיש הרבה ע"ז וחגאותיהם נערכות ברעש גדול, ברור שיש להיזהר בזה. ואכן בין אנ"ש בארה"ק כיום נפוץ ומקובל להיזהר בזה בפשיטות. וראה קובץ 'מוריה' גיליון קסא ובלוח 'דבר בעתו' ביום זה, בענין מנהגי ישראל בליל ניטל בכלל, ובארה"ק בפרט.

18) 'כרם חב"ד' גיליון 4 ח"א עמ' 18. וראה שם בהמשך הדברים. ובשיחת מוצאי זאת חנוכה תשל"ד סוס"ג מבאר בזה מה שמצאנו מאמרי חסידות שמצויין עליהם תאריך אמירתם "יום ה' חנוכה" (נכון בהמשך 'מים רבים – תרל"ו', ראה במפתח שבסוף הספר), אף שציון כזה מופיע רק אם נאמר המאמר בשבת, ביום טוב או במאווע מיוחד. מעלת נר ה' חנוכה בכלל – להאיר גם 'בחוץ', כיוון שיום זה לעולם אינו חל בשבת (שם). בשיחת נר ה' חנוכה תש"מ נתבארה מעלת היום, שבו לראשונה וראים התחלת הוספת

ערכית, נוהגים להדליק לפני עלינו⁷. המדליק – יוודא שאמר 'אתה חוננתנו', ואם שכח לאומרה – יאמר תחילה את התיבות 'ברוך המבדיל בין קודש לחול'. אחר-כך מבדילים. הסדר בבית: הבדלה, גר-חנוכה, ויתן לך⁸. * הרבי מציע לתת הערב הוספה מיוחדת ב'דמי חנוכה'⁹.

הלילה – ליל 'ניתל'¹⁰: מה שנוהגים שלא ללמוד¹¹ בליל 'ניתל', ביאר כ"ק אדמו"ר מהור"ש ב"נ"ע הטעם, שהוא "כדי שלא להוסיף חיות" [ב'אותו האיש', שהוא זמן לידתו, ובההולכים בשיטתו עתה¹²]. פעם אמר: "אינני מחבב את המתמידים ששמונה שעות¹³ אלו נוגעות בנפשם". והוא רק

7) כך נהגו במניין של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו. 8) ספר-המנהגים. 9) ספר-השיחות תשמ"ח ח"א עמ' 163, וסה"ש תש"נ ח"א עמ' 194 (בליל הרביעי או החמישי". וכיוון שרביעי הוא בש"ק, נשאר רק ליל מוצש"ק).

10) ברשימות היומן' עמ' שיג, שסה, ב'היום יום' יז טבת ובס' השיחות תש"נ ח"א עמ' 192 נכתב בת"ו (כמו במחזור ויטרי הל' שחיתו סי' פ, בתרומת הדשן סי' קצה, ובד"מ יו"ד סו"ס קמח – במהדורות ללא צנוורה. מאידך באג"ק ח"ג עמ' קכ וח"ד עמ' שנב, ובאגרת שבלקוטי שיחות ח"ט עמ' 545, כמו בס' המנהגים טירנא בהגהות המנהגים סי' יד, בכפתור ופרח פ"י ובלבוש יו"ד שם – נכתב בטי"ת). וכתב הרבי בלקוטי שיחות שם: ניטל – רמז להעדר, ו"א ניתל – מלשון נתלה, הוא [=כתיב] לזמן לידת אותו האיש (נאטאל בלטינית = לידה).

11) [אבל לומדים את המשניות של האבלים לאחר התפילה, ואומרים 'יתן לך כרגיל]. גם חסידות אין לומדים. בשידור הרדיו בלילה זה שהיה מיועד בקביעות לשיעור התניא שנאמר ע"י הרה"ח ר' יוסף וינברג, הורה לו הרבי לספר סיפורים מרבותינו נשיאנו – כ"ז מגיליון 'כפר חב"ד' מס' 646 עמ' 15 (כאמור ברשימות היומן' עמ' שסה: "גם דא"ח לא היה [אדנ"ע] לומד [ב'ניתל]', וגם לא למיגרס", ולא כאמור ברשימות' קודמות, רשימות היומן' עמ' שיג, בשם אדמו"ר מהור"ש ב"נ"ע, שאי-הלימוד בניטל אינו שייך ללימוד חסידות. ואולי בדרגת לימוד החסידות של רבותינו נשיאנו הוא עניין אחר, שאין ממנו יניקה, ולכן מסופר ברשימות היומן' עמ' שסה הנ"ל שהצמח-צדק למד בלילה זה, אבל כש"הזכירו לו" – הפסיק). ואולי משום כך אמר הרבי פעם שיחה קצרה בליל ניטל (התועדויות תש"נ ח"ב עמ' 59).

12) לקוטי שיחות כרך טו עמ' 554. 13) ב'היום יום עם הערות וציונים" ח"א, מציע לפרש זאת, היות 'וסדר נגלה' בלובאוויטש נמשך 8 שעות (קונטרס עץ החיים ס"פ כב), הכוונה שאינו מרוצה מאלה המתעקשים להשלים את מניין השעות גם ביום זה.

הלכות ומנהגי חב"ד

אחר־כך, במשך כשעה, לימוד מאמר חסידות. לאחר חזרת הש"ץ: הלל שלם, קדיש תקבל. שיר של יום, קדיש יתום. מוציאים שני ספרי־תורה. בראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע – מקץ. לאחר מכן, מניחים את ספרי־התורה השני על הבימה ואומרים חצי קדיש. הגבהה וגלילה, ואחר־כך קוראים למפטיר בספר השני בפרשת נשא "ביום הרביעי...". הגבהה וגלילה ספר שני. הפטרה: "דני ושמחי" (זכריה ב, ד־ז). קרא הפטרה אחרת – קורא אחריה "דני ושמחי", ואם נזכר אחר הברכות – קורא אותה בלא ברכה.⁵

המולד: יום ראשון בבוקר, בשעה 7:20 ו-17 חלקים. מברכים "ראש־חודש טבת, ביום השני וביום השלישי". אין אומרים 'אב הרחמים'. יום התוועדות (ובית־ראשית). ובוודאי אפילו בשבתות החורף יש לחלק התוועדות או לסדרה באופן כזה, שיוכלו המשתתפים בה להמשיך להתוועדות בסעודת שבת בבתיהם.⁶ מנחה. אין אומרים 'צדקתך'.

יום ראשון

כ"ט בכסלו, ה' דחנוכה – ערב ראש־חודש

מוצאי שבת־קודש: אין מאחרים תפילת ערבית כלי־כך כמו בכל מוצאי שבת־קודש⁵, ובפרט מצד שהלילה ליל 'ניטל' (כדלהלן) ויש לסיים את המאמר בזמן. כשמדליקים נר חנוכה בבית־הכנסת אחרי

(5) לוח כולל־חב"ד.
(6) אג"ק כרך י עמ' ד, ועיי"ש עמ' סט.

שניים מקרא ואחד תרגום: למנהג רבותינו, קוראים 'ראשון' או גם 'שני' ביום חמישי בלילה. ביום שישי אחרי חצות, קוראים את כל פרשת השבוע שמו"ת. לאחריה קוראים את שתי הפטרות: הפטרת הפרשה "ויקץ שלמה", והפטרות שבת חנוכה (הנקראת בפועל) "דני ושמחי". למנהג רבותינו קוראים את הפטרת "ויקץ שלמה" ביום שישי, ואת הפטרת "דני ושמחי" בשבת בבוקר לפני התפילה, אחרי שקוראים שוב שמו"ת את ה'שביעי'.

שבת־קודש פרשת מקץ

כ"ח בכסלו, ד' דחנוכה

* אין לומר "הנרות הללו" בשבת! אבל מזמרים את סיומו "על ניסין..."².
* מי שבירך ברכת־המזון בשתי הסעודות הראשונות של השבת, ואמר 'ועל הניסים' אך שכח לומר 'רצה', ונזכר לאחר שהתחיל ברכת 'הטוב והמטיב' (אפילו אמר רק מילת 'ברוך' בלבד³) – חוזר לראש, ואומר 'רצה', אבל אין צריך להזכיר 'ועל הניסים'⁴.

שחרית. אמירת תהילים בציבור בהשכמה.

(1) בש"פ מקץ, שבת חנוכה תשמ"ב, לאחר השיחה הראשונה, אמר הרבי "שבת זאגט מען ניט [=בשבת אין אומרים] "הנרות הללו" (נשמט מההנחה בלה"ק, אך נמצא בהנחות הת' מהתוועדות זו), ומאו לא שרו זאת עוד בבית־חינוך בשבת.
(2) כפי שהחל הרבי פעמים רבות, כמו בשבת חנוכה תנש"א ותשנ"ב (ראה 'בית חיינו' משבתות אלה).
(3) שו"ע אדה"ז סי' קפח ס"ט. סידור אדה"ז.
(4) שו"ע אדה"ז סי' קפח סעיף יד. ולכאורה גם לדעתו אין איסור להזכיר. (ריכוז הדעות בנושא בס' בירור הלכה תנינא או"ח ח"א עמ' שעא).

בזמן כזה לא די בכך שהאדם יאיר בתוך ביתו בלבד, דכיון שברחוב שורר חושך, וחשכת הרחוב יכולה לחדור גם לתוך הבית, יש צורך להקדיש השתדלות להאיר את הרחוב. ולכן מדליקים נרות חנוכה משתשקע החמה (כששורר חושך), ו"על פתח ביתו מבחוץ" – בכדי להאיר את הרחוב. לא די בכך שהאדם ידליק נרות על שולחן האכילה או על שולחן הכתיבה, ויפתח את הדלת כדי שהאור יתפשט גם לרחוב, אלא צריך הוא להדליק את הנרות אצל הפתח, כלומר, שצריכים להקדיש השתדלות להאיר את הרחוב. כמו כן לא מספיק מספר הנרות של לילות הקודמים, כיון שלא יכולים להסתפק בכך שלא היתה ירידה, ונמצאים עדיין באותו מצב כמו אתמול, אלא צריכים לילך בעילוי אחר עילוי.

ד. הסך־הכול של כל האמור לעיל:

בזמן שהחושך גדול – אין להתפעל מהחושך השורר ברחוב, אלא אדרבה, יש לילך מתוך מסירת־נפש להאיר את הרחוב, ולהוסיף בכל יום יותר ויותר אור, עד שיביאו עוד שמן טהור וזך¹⁰. ואופן הפעולה בזה הוא:

א) אין להסתפק במידת האור שהאירו אתמול, אלא, יש להוסיף בכל יום תוספת אור. היום – נר אחד, מחר – שנים, מחרתיים – שלשה, וכן הלאה. להתחיל מיד בהדלקת נרות רבים – אי אפשר לדלג ולקפוץ בפתאומיות, ולכן מתחילים בנר אחד, אבל צריכים להיות מוכנים מיד להדליק מחר שני נרות, ומחרתיים שלשה וכו'.

ב) אין להסתפק בכך שמאירים את הבית ובמילא יהיה מואר ברחוב, אלא יש להקדיש השתדלות להאיר את הרחוב.

ג) הגישה לפעולה זו צריכה להיות מתוך מסירת־נפש, דוגמת עניין הנס – למעלה מן הטבע. גם אם מסתכלים עליו "בעין עקומה" ("מיט אַ קרוּמער אויג") – אין לו להתפעל מזה, כי אם, להתעסק במסירת נפש במילוי השליחות שהטיל עליו הקב"ה.

(10) ראה ח"י הר"ן שבת שם.

השמים⁴, מים היה להם מבארה של מרים⁵, וגם לבושיהם גדלו עמם והיו נקיים תמיד⁶. וכמו כן בנוגע לזמן המקדש בימי שלמה (שאז היתה מצות הדלקת המנורה בבית המקדש) – שבזמנו שרר שלום. אף אחד לא נלחם בבני־ישראל, אדרבה, אומות העולם העלו להם מס⁷, ובני־ישראל ישבו לבטח "איש תחת גפנו ותחת תאנתו"⁸.

ודוגמתו ברוחניות – שהרי כאשר אין דאגות גשמיות, אזי מתמסרים לגמרי לתורה ומצוות, דברים רוחניים, דברים יהודיים ("אידישע זאכן"). מה שאין כן נרות חנוכה קשורים עם זמן שבו היתה הארץ נתונה תחת ממשלת יון, והצבא היהודי היה קטן במספר. ודוגמתו ברוחניות – שלא נמצא אז שמן טהור אפילו בשביל לילה אחד.

ג. כל החילוקים הנ"ל קשורים זה בזה:

כאשר המצב הוא טוב בגשמיות, ובמילא גם ברוחניות, כנ"ל – שכן, כאשר יש לו ליהודי הרחבה בגשמיות, נותן הוא ביד פתוחה וביד רחבה בשביל עניינים רוחניים – אין צורך במלחמה ובמסירת־נפש.

ואז מספיק שבכל יום יהיה אותו מספר, ואין צורך להוסיף בכל יום עוד, כיון שכל העניינים מתנהלים כרגיל ("עס גייט אַלץ נאַרמאַל").

כמו כן אין צורך להקדיש השתדלות להאיר את הרחוב, כיון שהרחוב, העולם, אינו חשוך. המנורה דלקה בבית המקדש, ובמילא האיר אור גם ברחוב. מה שאין כן בזמן שהמצב קשה, בזמן של מלחמות, ולא רק מלחמות עם יונים, אלא גם עם יהודים מתיונים⁹ (שהרי בתקופה ההיא היו יהודים כאלה שלא דגלו בבית המקדש, לא דגלו בעצמאות, אלא, רצו להתבולל בקרב היונים) – במצב קשה כזה נתן הקב"ה את המצוה של נרות חנוכה. בזמן כזה דרושה מסירת נפש.

(4) בשלח טז, ד.

(5) פרש"י חוקת כ, ב.

(6) פרש"י עקב ח, ד.

(7) ראה מלכים א ט, טו ואילך.

(8) שם ה, ה.

(9) ב"ק פב, ב.

פרשת מקץ

כי נשני אלקים... כי הפרני אלקים (מא, נא-ג)

מפרש הרב המגיד:

'אפרים' ו'מנשה' מסמלים את עבודת הצדיק ועבודת הבעל-תשובה. בשניהם מופיע טעם קריאת שמוניהם על מעשיהם שבעבר: "כי נשני... כי הפרני". וכדלהלן:
אפרים - מלשון "כי הפרני אלקים", היינו עבודת הצדיק: הצדיק "פרה ורבה", ומתחזק בעבודתו כתוצאה מתורתו, תפילתו וקיום המצוות שלו עד עתה.
מנשה - מלשון "כי נשני אלקים", היינו עבודת הבעל-תשובה: אדם ש'שכח' את הקב"ה, וכשנותן ליבו לחזור בתשובה, הרי תוקף וחוזק עבודת ה' שלו, הוא בגלל שבעבר 'שכח' זאת.
נמצאנו למדים: הצדיק עובד את ה' כתוצאה מעבודת ה' שלו בעבר, ואילו הבעל-תשובה עובד את ה' מהעדר עבודת ה' בעבר.

(אור תורה בראשית פר' ויחי דף כ' ע"ב)

לכו אל יוסף, אשר יאמר לכם תעשו (מא, גה)

אשר יאמר וכו': לפי שהיה יוסף אומר להם שימולו, וכשבאו אצל פרעה ואומרים: כך הוא אומר לנו... אמר להם: ...כל אשר יאמר לכם תעשו... (רש"י)

כל ישראל נקראו על שם יוסף, ככתוב (תהילים פ) "נוהג כצאן יוסף".

יוסף, גם בהיותו מלך במצרים, ערוות הארץ, לא הפריעוהו ענייני המלוכה מלעבוד את ה' יתברך. ולא עוד, אלא גם הכריח את אנשי מצרים ("ערוות הארץ") שימולו (ועד שפרעה עצמו ציווה עליהם לשמוע בקולו של יוסף), על-אף היותם שטופי זימה, ובזה הכניע את בחינתם (ראה מורה נבוכים ח"ג פל"ה).
כך כל אדם הנמצא ב'מצרים' במשמעותה הרוחנית, בין יהודים הרחוקים מאוד מיהדות, עליו להתחזק בתורה ובמצוות, ולא עוד, אלא שעליו להשפיע עליהם ולקרבתם לתורה ולמצוות.

(לקוטי שיחות כרך י' עמ' 141)

וירא יעקב כי יש שבר במצרים (מב, א)

פירש הרב המגיד ממזריטש:

יעקב ראה שיש ניצוצי קדושה במצרים, שנפלו לשם בסוד 'שבירת הכלים', ולכן יש צורך לרדת למצרים כדי להעלות את הניצוצות האלה לקדושה.

(אור תורה בראשית דף י"ט עמ' ב)

ה. וזהו מה שתובעים אצל כל אחד ואחד מישראל - שידע שהוא "שגריר" ("אמבאסאדאר") של הקב"ה לפעול אור וחום בגשמיות שבחלקו בעולם, להאיר את עצמו וגם את סביבתו. ואופן הפעולה בזה - לא להסתפק במה שפעל אתמול, אלא להוסיף בכל יום עוד אור. צריך לדעת מה פעל אתמול, כדי לדעת כמה עליו להוסיף היום.

ז. הנקודה¹² העיקרית של שבת זו היא - היותה שבת חנוכה¹³.
הגמרא¹⁴ מספרת: "מאי חנוכה... שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום וכו' לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים וכו'".
הנס דחנוכה היה שמצאו שמן טהור להדליק את נרות בית המקדש, והשמן דלק שמונה ימים.

תובעים מכל אחד ואחד מישראל - שידע שהוא

"שגריר" של הקב"ה לפעול אור וחום בגשמיות

שבחלקו בעולם, להאיר את עצמו וגם את סביבתו

ולכן קבעו חכמים את ברכת "שעשה ניסים" על הדלקת הנרות, כיון שזהו עיקר הנס והיום-טוב של חנוכה.

והיינו, שהעבודה בחנוכה היא להדליק נרות, להאיר ("מאכן ליכטיק"). אנו נמצאים בגלות, ברחוב שורר חושך. זמן הדלקת נר חנוכה הוא משתחשך¹⁴ - ואז הולכים ומאירים. זוהי עבודה בדרך מלמטה למעלה¹⁵.
אין זה גילויים בדרך מלמעלה למטה.

ח. וזהו החילוק בין נרות המקדש ונרות חנוכה¹⁶. ישנם בזה שני חילוקים עיקריים¹⁷: א) נרות המקדש מדליקים מבפנים, ונרות חנוכה מדליקים מבחוץ¹⁴. ב) נרות המקדש מדליקים מבעוד יום,

וכאשר הולכים בדרך זו - הליכה במסירת נפש, מבלי להסתפק במה שהאיר בעצמו, ומבלי להסתפק במה שכבר פעל - ישנה ההבטחה שסוף סוף יהיה אמנם כן, שהרחוב יהיה מואר, ובכל עת וזמן בתוספת אור, עד שמוצאים שמן טהור כדי להדליק בבית המקדש.

י. האמור לעיל היתה גם הנהגת כ"ק מו"ח אדמו"ר בקשר ובשייכות לשיבות תומכי תמימים:

כאשר כ"ק מו"ח אדמו"ר ייסד וניהל ישיבות תומכי תמימים - נטע בקרב תלמידי הישיבה שני דברים: א) שלא יסתפקו בעבודתם עם עצמם, אלא יאירו גם את הרחוב, עד שהאור יגיע לכל יהודי. ב) שלא יסתפקו במה שפעלו אתמול, אלא יוסיפו בכל יום יותר אור.

ושני דברים אלו תובעים גם אצל כל אחד ואחד מישראל: א) להאיר לא רק את עצמו ואת בני ביתו, אלא גם את סביבתו. ב) עד כמה שפעל בעבר - לא יהיה שבע רצון מזה, אלא ירצה להוסיף עוד יותר, וכשירצה באמת - אזי 'רצון יראיו יעשה'¹¹.

* * *

12) מכאן עד סוף השיחה (מלבד ס"ט) הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר (באידיש). ונדפס בלקו"ש ח"ב ע' 481 ואילך. במהדורה זו ניתוספו עוד כמה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.

13) ורא' לזה - מקריאת המפטיר דשבת חנוכה, שדוחה כל העניינים דר"ח וכו' שבביל חנוכה (מהנחה בלתי מוגה).

14) שבת כא, ב.

15) ראה גם תורת מנחם - התוועדויות ח"ד ס"ע 35.

16) ראה גם שיחת נר ה' דחנוכה דאשתקד ס"ב (תורת מנחם - התוועדויות ח"ג ע' 180). וש"נ.

17) ראה גם סה"מ מלוקט ח"ו ע' סג ואילך. וש"נ.

11) תהלים קמה, יט.

ונרות חנוכה – משתחשך¹⁸.

שני העניינים ד'חוץ' ו'חושך' מורים על עניין שאינו קדושה, כיון שקדושה היא אור – היפך החושך, וענינה לעשות דירה לו יתברך – היפך החוץ, עניין של פנים.

נרות המקדש מדליקים מבעוד יום ומכפנים, כיון שזהו גילוי בדרך מלמעלה למטה. נרות חנוכה מדליקים משתחשך ומבחוץ, כיון שעניינה הוא בדרך מלמעלה למעלה, להאיר גם את החושך ואת החוץ.

וסדר העבודה בזה – לא כדעת בית שמאי¹⁴ ש'פוחת והולך כפרי החג', אלא 'מוסיף והולך', ו'מעלין בקודש', שבכל יום מדליקים נר נוסף, מאירים יותר ויותר ('מען מאכט ליכטיקער און ליכטיקער'), עד 'ולילה כיום יאיר'¹⁹.

ט. לכאורה יש מקום לחשוב, דכיון שנרות חנוכה הם בזמן הגלות ובדרך מלמעלה למעלה – פחותה מעלתם ממעלת נרות המקדש, שהרי עד היכן יכול נברא להגיע בכוח עצמו?

אבל לאמיתו של דבר, מצינו מעלה בנרות חנוכה על נרות המקדש – שנרות חנוכה מגיעים למעלה יותר, ומצד זה בכוחם להאיר גם את החושך ואת החוץ:

על הפסוק²⁰ בהעלותך את הנרות, אמרו חז"ל²¹ "שלך גדולה משלהם", "הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים הן נוהגין, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו"²² ופירש הרמב"ן¹⁹ לא רמזו אלא לנרות חנוכה שמונאי שהיא נוהגת אף לאחר חורבן בגלותנו, ונמצא שהם קיימים לעד – הן בזמן הבית, הן בזמן הגלות והן לעתיד לבוא. ועניין זה ישנו דווקא בנרות חנוכה ולא בנרות המקדש.

וזהו הטעם שמצינו שנרות המקדש היו שבעה נרות, מה שאין כן נרות חנוכה הם שמונה נרות – על-פי המבואר בתשובת

הרשב"א²³ שהיקף שבעה הוא היקף מכפנים והיקף שמונה הוא היקף מבחוץ²⁴, דהיינו מקיף נעלה יותר, שלזה מגיעים דווקא על-ידי נר חנוכה, עבודה בכוח עצמו.

וזהו גם כן הטעם שמסיימים בתפלת 'ועל הגיסיס' בתיבות 'להודות ולהלל לשמך הגדול':

"שמו הגדול" – קאי על האור שלפני הצמצום, כידוע²⁵ בעניין "עד שלא נברא העולם היה הוא ושמו בלבד"²⁶, שהכוונה בזה היא לאור שלפני הצמצום, הנקרא "שמו הגדול". ולמדריגה זו מגיעים על-ידי נרות חנוכה דווקא.

ויתרה מזה: 'להודות ולהלל לשמך הגדול' – לשון 'בהלו נרו'²⁷, שעל-ידי נרות חנוכה ממשיכים ומאירים ב"שמו הגדול", שהוא עניין ההמשכה מ"אתה קדוש" ב"שמך קדוש" ומ"אתה אחד" ב"שמך אחד"²⁸, ועל-פי זה נמצא, שנרות חנוכה מגיעים (לא רק בבחינת "שמו הגדול", "שמך קדוש", אלא גם) במדריגת "אתה קדוש".

^י. ההוראה מזה:

יש להאיר את החושך, להתייבב בחוץ ולהאיר את החושך, וזאת – על-ידי שמן טהור, ובדרך מלמעלה למעלה, ו"מוסיף והולך".

וכיון²⁹ שעל-ידי עבודה זו פועלים 'להודות ולהלל לשמך הגדול' (כנ"ל), הרי מובן, שכאשר אוחזים במדריגה זו, פועלים בדרך ממילא גם בעניינים הפרטיים שנוספים ביום שבת קודש זה – י"ט כסלו, שבת פרשת וישב וכו'. אבל, העבודה העיקרית היא בנקודה העיקרית של יום שבת קודש זה – להאיר את החושך בדרך מלמעלה למעלה, ומוסיף והולך.

(משיחות יום ג' פ' וישב, כ"א כסלו, ה'תשי"ג, וט"פ וישב, שבת חנוכה, ה'תשט"ז. תורת מנחם כרכים ז עמ' 227-230; ט"ו עמ' 295-298)

(23) ח"א ס"ט.

(24) ראה גם סד"ה בכ"ה בכסלו שנאמר בהתוועדות (לעיל ע' 294).

(25) ראה ספר הערכים חב"ד (כרך ד) ערך אוא"ס (ה) ע' תלח ואילך. וש"נ.

(26) פדר"א רפ"ג.

(27) איוב כט, ג. וראה תו"א וישב ל, א. ובכ"מ.

(28) ראה סה"מ מלוקט ח"ד ע' עד. וש"נ.

(29) קטע זה – מהנחה בלתי מוגה.

רוצים לדבר אחת עם חברתה.

"ב) אפשר לסדר שיהיה ביכולת לומר לחיים לכ"ק (דבר זה ממילא) אבל בשעת השיחות של כ"ק מסתמא יהיה צריכים לסגור הרעציווער [=המקלט], כי באם לאו, ישמעו אצל ההתוועדות אם ידברו מי שהוא באיזה מקום.

"ג) היות שכל הדבור הוא על-ידי טעלעפאן, אפשר יש ביכולת לסדר זה גם חוץ למדינה.

"מסתמא תשתדלו מיד בזה, ואבקש להודיע לי מהנשמע בזה, מצד לאס-אנדזשעלעס הנני מוכן ומזומן להשתתף בזה.

"הנני מצפה לשמוע מכם אודות זה,

"לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

"מנחם שמואל דוד רייטשיק"

השידורים לארץ הקודש

בשיחתו הטלפונית של הרב חודקוב עם הרב אפרים וולף מה' באלול תשל"ב ('ימי תמימים') נמסר:

"... באופן יוצא מן הכלל הורו לקבל מקופת כ"ק אד"ש אלף ל"י לכיסוי הגירעון משידור כ"ף מנחם-אב".

הרבי אף ביקש לברר למה היו הפרעות או הפסקות בשידורים (אף זה בשיחת הרב חודקוב עם הרב וולף – אדר ב' תש"ל):

"נתקבלה הידיעה כי השידור בפורים נפסק באמצע. יש למצוא הסיבה בלי בליטות... (כלומר, בלי להבליט שבדקים את הסיבה. יש אומרים שהכוונה היתה לבדוק אם יש בסיס לחשש שגורמי שלטון הפריעו לשידורים מפאת הביקורת שהרבי השמיע בנושא 'מיהו יהודי').

בשנים תשל"ה היו היתה התחדשות בארגון השידורים בארץ, ומוקד השידורים עבר לירושלים. ת"ו, שם הופקד בידי הרב אליעזר שי' ליכטנשטיין. (המענות והתייחסויות הרבי המתפרסמים כאן לראשונה – באדיבות ארכיון 'חדר השידורים', הרב חיים-ברוך שי' הלברשטם והת' מנחם-מענדל שי' אייזנבך).

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

חיזוק התשוקה לביאת המשיח

'מוסיף והולך' בעניינים המביאים את הגאולה בפועל

כיוון שנוסף לכך שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות, סוף הגלות, דור הראשון של הגאולה, התחלת הגאולה, נמצאים אנו בימי סגולה השייכים לגאולה... יש להוסיף מיום ליום (כהוראת ימי חנוכה ש"מכאן ואילך מוסיף והולך" – ובאופן של פעולה נמשכת גם לאחרי ימי חנוכה, שהרי, "מעלין בקודש ו(על אחת כמה וכמה ש) אין מורידין") בעניינים המביאים את הגאולה בפועל ובגלוי. ומהם:

חיזוק האמונה, התשוקה והציפייה לביאת המשיח, עד כדי כך שכל זמן שמשיח צדקנו עדיין לא בא בפועל ובגלוי, ימיו חסרים, כדברי יעקב שאפילו מאה ושלושים שנה הם "מעט", כיוון שעדיין לא באה הגאולה בפועל.

ועוד ועיקר: להוסיף בלימוד והפצת פנימיות התורה (והתורה בכלל – עניינו של יעקב), שמן (רזין דרזין) שבתורה, באופן שמאיר "על פתח ביתו מבחוץ", "פוצו מעינותיך חוצה", "עד דכליא רגלא דתרמודאי". וכפשוטו – ההוספה במבצע חנוכה כפשוטו, כולל גם עריכת התוועדות של שמחה, כדעת הרמב"ם שימי חנוכה הם "ימי שמחה והלל", והוספה בקיום המנהג דנתינת מעות חנוכה וכיוצא בזה.

(משיחת ש"פ מקץ, שבת חנוכה ה'תשנ"ב – ספר השיחות תשנ"ב, כרך א, עמ' 201-208)

רמז ברור לקץ הגאולה

[...] הטעם שבניישראל (השקועים באחכה לו בכל יום שיבוא) מחפשים בכל מצווה ויום טוב את השייכות עם ביאת המשיח – כיון שבימות המשיח יהיה שלימות הגילוי דאמיתית העניין במצווה ויום טוב זה...

ועל דרך זה מוכן גם בנוגע לפרשה שקוראים בשבת חנוכה: מיד כשיהודי שומע בקריאת התורה את המילה "מקץ" – מתעורר הוא: אהה! זה מרמז על קץ הגלות, וקץ הימים וקץ הימין. קץ הגאולה! לאחר מכן כאשר הוא קורא ושומע את ההפטרה – "ראיתי והנה מנורת זהב כולה גו" – הוא שומע מיד שמדובר בנוגע לגאולה העתידה!

(ש"פ מקץ ה'תשנ"א – התוועדות תשנ"א כרך ב' עמודים 65-66)

הגאולה תבוא במהירות גדולה מכפי שמשערים!

כל הוספה בענייני יהדות בחיי היום-יום, כולל גם הוספה ביום זה עצמו, בזמן המנחה לגבי התחלת היום, ובזמן הדלקת נר חנוכה לגבי זמן המנחה, ממהרת ומזרזת עוד יותר את הגאולה האמיתית והשלימה עליידי משיח צדקנו שתבוא במהירות גדולה יותר מכפי שמשערים, תיכף ומיד ממש...

וממשיכים לחגוג את ימי החנוכה כולם יחדיו "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו", מנער ועד זקן, מזקן ועד נער, ומנער קטן עד לזקן מופלג, עד מאה ועשרים שנה – בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש, וב"מקדש אדני כוננו ידיך". ועוד והוא העיקר – תיכף ומיד ממש.

(משיחת כ"ה בכסלו ה'תשנ"א – התוועדות תשנ"א, כרך א, עמ' 41)

בת שני חלקים: החלק הראשון הוא שיעור בספר הקדוש, התניא. החלק השני הוא תוכן משיחות קודש של האדמו"ר מליובאוויטש.

"מוסר השיעור בספר התניא ומעביר השיחות קודש הוא הרב ר' יוסף הלוי ויינברג, המוכר מאוד למאזינינו.

"ועתה בכבוד גדול הרב ויינברג..."

(כשנבצר מהרב ויינברג למסור את השיעור, היה מחליף אותו הרב משה פנחס הכהן כ"ץ ע"ה, אף הוא חבר ה'ועד להפצת חסידות').

כל צמא לכו למים

הרעיון להעביר את דברי הרבי באמצעות הטלפון לא היה חדש. במכתבו של הרה"ח השד"ר המופלא איש האשכולות החסיד רבי מנחם שמואל דוד הלוי רייטישק, מקליפורניה, להנהלת צא"ח משנת תשכ"ה (התפרסם בחודש ניסן תשנ"ב קונטרס 'לב לדעת' עמ' 21), הוא כותב:

"ב"ה ער"ח סיון תשכ"ה

"כבוד הנהלת צא"ח

"שלום וברכה!

"הנני לעורר אתכם שאפשר לסדר שיהיה ביכולת לשמוע התוועדות דכ"ק אדמו"ר שליט"א ב"ב תמוז הבא עלינו לטובה בכל מקומות שירצו. כמו שתראו בהמצורף, זה עליידי טעלעפאן, ממילא צריכים להתדבר עם הטעלעפאן קאמפאני [=חברת הטלפונים] אצלכם. בפה [=אצלנו] אמרו לא [משום] שהמיקראפאן שצריכים לזה צריכים לשלם בעד זה 15 השקלים בכל פעם, (וכמו כן בכל המקומות צריכים מיקראפאן), כל הפרטים שבזה תתוודעו מהטעלעפאן קאמפאני, רק רצוני לעורר אודות כמה פרטים,

"א) המחיר בכל מקום ומקום הוא חוץ מהמיקראפאן הנ"ל הוא לאנג'דיסטענץ-רעיט [=שיחת חוץ בינלאומית] בעד כל שעה, רק היות שכמה ערים ישתתפו בזה, ממילא ירצו המחיר דקאנפערעץ קאל [=של שיחת ועידה], ולכן צריכים להשתדל אצלם שייקחו רק המחיר דרעגולער קאלסן [=שיחה רגילה], צריכים להסביר להם שהערים המשתתפים בזה אינם

אינה כשרה לכך].

"בהמשך, כבר בפורים של אותה שנה, נתן הרבי רשות לרב יעקב יהודה העכט לקיים ברדיו שידור של ההתוועדות המרכזיות, ולמסור באנגלית נקודות מתוך השיחות – בין שיחה לשיחה. מאז כל התוועדות מרכזיות של הרבי שודרה בתחנת הרדיו היהודית WEVD.

"לאחר האירוע הבריאותי, בשמיני-עצרת תשל"ח, החל הרבי לומר את השיחות מחדרו הקדוש במוצאי שבת. כך גם לאחר שהרבי החל לצאת אל החסידים – הוסיפו ההתוועדות ה'שבתיות' להתקיים במוצאי שבת בזאל הגדול, וסדר זה נמשך עד שבת פרשת שמות תש"מ.

"בכל אותה תקופה שודרה ברדיו מחצית השעה הראשונה של ההתוועדות, במסגרת תכניתו השבועית של הרב יוסף ויינברג. הרבי היה מתחיל את ההתוועדות במכוון באופן כזה שחצי השעה הראשונה של ההתוועדות תהיה משודרת ברדיו.

"למעשה, משנת תשל"ח ואילך, נעשו כל שידורי הרדיו של ליובאוויטש מתוך 'חדר השידורים'. עד אז היה הרב ויינברג נוסע לאולפן התחנה במנהטן. הסדר בשידורים אלו היה כך: כאשר הרבי היה מתוועד בשבת, חציו הראשון של השידור הוקדש לחזרה על נקודות מהתוועדות הרבי. גם כאשר הרבי לא התוועד באותה שבת היה הרב ויינברג חוזר על נקודות משיחות אחרות של הרבי. כמו-כן היה הרב ויינברג מוסר את הוראותיו של הרבי מאותה תקופה. חציו השני של השידור היה מוקדש לשיעורו השבועי של הרב ויינברג בספר התניא.

"באופן קבוע היה הרבי מקשיב לשידור זה. מעניין לציין כי פעמים רבות אירע שתוך כדי השידור היה הרבי מוציא פתק עליידי אחד המזכירים, ובו הוראה עבור הרב ויינברג להדגיש הוראות ונקודות מסויימות" (קובץ לחיזוק ההתקשרות – י"ג תשרי תשע"ב, ועד תלמידי התמימים העולמי, עמ' 48).

הנה דוגמה מקטע הפתיחה של שידורו של הרב ויינברג (כאן בתרגום מיידיש):

"שבוע טוב מאזיני רדיו יקרים, כמו בכל שבוע בשעה זו מגיש לכם ה'ועד להפצת חסידות' תוכנית

מרכז שידורי חב"ד

יוזמה של עסקן חסידי ושני בחורים צעירים הביאה להעברת דברי הרבי החל מיו"ד שבט תש"ל ועד כ"ז אדר"א' תשנ"ב לכל קצווי תבל * מכתבו של שד"ר הרבי, החסיד הרב רייטשיק, שחזה את רעיון השידורים כבר בשנת תשכ"ה * "חידוש ב'ופרצת" – האפשרות לשמיעת דברי רבותינו נשיאנו ברגע כמימרא בכל קצוות תבל!" * ולמי אמר הרבי: שתזכה לשדר שמישיח מגיע

פריצת הגבלות הטבע

מעלת ההתוועדות באופן שנשמעים הדברים ככל העולם על-ידי שידור בדוגמת "וראו כל בשר" דלעתיד-לבוא. – זה היה תוכן השיחה שבה פתח הרבי את ההתוועדות שהתקיימה ביום חמישי ד' במרחשוון תשל"ז, אור ליום ו' ערב שבת-קודש פרשת נח, זמן בלתי שגרתי להתוועדות, כפי שהרבי עצמו התבטא (לקוטי שיחות כרך לה עמ' 240): "התוועדות בזמן זה היא, לכאורה, דבר חידוש..."

בין השאר הסביר הרבי:

כדי שדברי רבותינו נשיאנו עליהם חוזרים [במהלך ההתוועדות] יומשכו מחדש לעולם – ונשמת כל השומעים תקלוט זאת מיד... משתדלים לעשות זאת בימי החול באמצעות הטלפון, כדי שהדברים יישמעו ברגע כמימרא בכל קצווי תבל גם על-ידי גוף הגשמי, ובפרט שישנם גם עניינים הנוגעים למעשה בפועל ומובן שיפה שמיעתם שעה אחת קודם.

גם בו' תשרי תשל"א (שיחות-קודש תשל"א כרך א' עמ' 62) הצביע הרבי על כך שכדוגמה להבטחה "ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה", שפירוש 'ופרצת' פריצת מדידות והגבלות הטבע –

משמשת העובדה ששומעים את הדברים הנאמרים כאן מעבר לים ובכל קצווי תבל – בכל המקומות שהתקשרו באמצעות האמצעים שנתחדשו לאחרונה, שעל-ידם אפשר לשמוע את הדברים.

500 מוקדים!

יוזם הרעיון היה הרה"ח ר' יצחק (איצ'קע) גנזבורג ז"ל, מחשובי עסקני אנ"ש בארץ-הקודש. לקראת יו"ד שבט תש"ל ביקש הרב גנזבורג לנסות להעביר שידורי-חי מהתוועדות הרבי, שהיתה אמורה להתקיים במוצאי שבת י"א שבט. הוא בא בדברים עם הת' שמואל שי' ריבקיין (אז מתמימי 770), שהיה בעל חוש טכני מפותח. אליו הצטרף הת' חיים-ברוך שי' הברשטם (אף הוא מתמימי 770 באותה תקופה), מי שלימים נעשה מנהל 'חדר השידורים' ("מרכז שידורי חב"ד" – wlcc) – שדרכו נוהלה העברת השידורים במשך כל השנים הבאות.

מאז, מיו"ד שבט תש"ל עד כ"ז אדר תשנ"ב, זכו מאות ואלפים מאנ"ש לשמוע את ההתוועדות והשיחות של הרבי ברוב-זמן. המערכת בתחילתה נתנה מענה לארבעה מרכזים (כפר חב"ד, אנגליה, שיקגו וקליפורניה). עם הזמן השתכללה והלכה,

ובשנת תשנ"ב הגיעה למספר שיא של 500 מוקדים, שבהם היה אפשר להאזין לדברי הרבי בשידור חי.

לאחר כל שידור היו חברי צוות חדר השידורים כותבים לרבי דו"ח מפורט. הנה לדוגמה אחד מהם:

"ב"ה י"ג תשרי ה'תשל"ג
כ"ק אדמו"ר שליט"א

"מצורף בזה רשימת הערים והמדינות השומעים

"כפר חב"ד, לונדון, אוסטרליה, שיקגו, לוס אנג'לס, בולטימור, מונטריאול, טורונטו, דטרויט, מיאמי, מיניאפוליס, ניו הייזן, נשוויל טנסי, דאלס, קליוולנד, פיטסבורג, יוסטון, מילאן, פריס, מנצ'סטר.

"מכפר חב"ד ביקשו להזכיר לרפון[אה] ש[למה] את ... שנפצעה בתאונת דרכים, נמצאת בבית הרופאים בלינסון לניתוח בראש.

"כן עשינו בער[ב] יו[ם] הכפ[ורים] שידור מהברכה אחרי מנחה לערים בארצות הברית והסביבה.

"השמיעה היתה טובה מאוד.

"חיים ברוך בן צבי' רחל הברשטם".

לדו"ח זה השיב הרבי במענה קודשו, כאשר על הקטע הראשון ציין:

ות[שואת] ח[ן] ת[שואת] ח[ן] על הסידור ועל ההודעה.

לבקשת הברכה כתב: "אזכיר ע[ל] הצ[יון]".

במענה על דו"ח השידור מל"ג בעומר תשל"ז כתב הרבי:

ות[שואת] ח[ן] ת[שואת] ח[ן] וכו'

אזכיר ע[ל] הצ[יון]

הנתנו לצדקה היום

הלמדו מתורתו של רשב"י

(עכ"פ המועתק במכתבי).

הכוונה היא למכתבו המיוחד של הרבי מפסח שני תשל"ז, שבו הוראות מיוחדות על תורה וצדקה וכו' (לקוטי שיחות כרך יז עמ' 505-507), וכן דברי הזוהר שנעתקו שם (בעמ' 505) ובסיום המכתב (עמ' 507).

במענה נוסף של הרבי, בקשר לתמונה מסויימת

הקשורה לשידורים (אולי של חדר השידורים), נכתב על-ידי המזכיר: "ב"ה, ג' מ"ח ה'תשל"ח, במענה על התמונה הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

נת[קבל] ות[שואות] ח[ן].

ודבר בעתו –

בהמשך דההתועדות "דועקב הלך לדרכו".

אזכיר על הציון.

רק דברים טובים

בהזדמנויות רבות הזכיר הרבי במהלך התוועדות או שיחות את העובדה שברוב-זמן נשמעים הדברים על-ידי יהודים רבים, המתאחדים יחדיו באמצעות תורה המאחדת את כולם.

בחודש תשרי תשל"ח, בתקופה שבה הרבי לא היה בקו הבריאות, יצא לסיור במסדרון עם הרופא. חדר השידורים הושאר פתוח וממנו נשמעה מוזיקה חבדי"ת. הרבי הציץ ואמר בחיוך לרופא, תוך כדי שיחה: "מכאן יוצאים רק דברים טובים".

בשמחת-תורה תנש"א עמד ר' חיים-ברוך במסדרון אחרי ההקפות. כשהרבי שב לחדרו מההקפות בירך את רח"ב: "שתזכה להודיע שמישיח הגיע!"

בסגנון זהה זכה ר' יעקב לאקס, חסיד קרעטשניף, שסייע לשדרג את חדר השידורים. כאשר הוצג לפני הרבי בירכו הרבי: "שתזכה לשדר שמישיח הגיע".

שידור ברדיו – דבר בעתו

סיפר הרה"ח ר' חיים-ברוך הברשטם: "בערב ראש השנה, כשהרבי היה נוסע לאוהל, היה לוקח עמו את כל רשימת דו"חות השידורים של כל השנה, והיה קורא אותם על הציון..."

"בחודש כסלו תשל"ב, כשהייתי בחדרו של הרבי ב'חידות', הצעתי לעשות את כל השידורים גם בתחנות רדיו בעיר ניו-יורק, והרבי אמר 'ס'איז אַ גלייכע זאַך, אָבער ס'איז נאָך נישט געקומען די צייט פאַר דעם' [= זה דבר נכון, אך השעה עדיין